

DĚTSKÉ DENÍK SCÉNY 5.

Fabrika SVITAVY

STŘEDA 14.6.2017

NA ÚVOD...

... praví jedno přísloví, že zvyk je železná košile. I proto jsem toužil si jeden návyk vypěstovat. Mám na mysli přítomnost na Dětské scéně. Jsem tu už (!) podruhé. Prvně jsem zavítal před třemi roky jako student dramatické výchovy a byl jsem uchvácen představeními, lidmi a především pak vynikající atmosférou přehlídky. Plně jsem využíval nabízených doprovodných aktivit. Následně z nevím-už-jakých-studijních povinností jsem zde nemohl být a letos mohu konečně svou „neřest“ – už jako svobodný pedagog – dostávat hlouběji pod kůži. Stojím však na druhé straně, trochu mimo hlavní dění, totiž v redakci, odkud po očku sleduji odcházející lidi z koncertu ve stodole, seminaristy pracující ve Fabrice i setkávající se známé tváře právě tady ve Svitavách. Nelituji však...

... protože jako redaktor mám univerzální klíč, který otevírá všechny dveře. A co i přes tuhle superhrdinskou schopnost časoprostorově neobsáhnou, na to lze využít některého z mnoha **pobočníků**. Nejsme sice žádnou vysoce hierarchicky organizovanou jednotkou, jako je armáda, nemáme (kdo ví, zatím) mnoho hodnot. Ale náš hlas i sdělení jsou slyšet a rezonují v lidech. Horda **pobočníků** pracuje spolehlivě a svobodně, vychází ze svého entusiasmů. Ten tady nahoře potřebujeme a vyžadujeme jako sůl. Proto jsme se pokusili o drobný experiment, v němž dospěli kreslí, a dětem je dáno slovo. Pro soubory byly navíc připraveny výlety, na nichž měly reportážně zaznamenávat své činnosti a pocity. Ke vzniklým záznamům se rád vracím, když se potřebuji rozveselit před uzávěrkou, protože...

... Milá (H)Anno, bouře a děs! Zlozvyk neodplavíš, ani když se o to pokusíš deset tisíckrát. Hmmm...

... postrádám jakoukoli přítomnost nějakého **pobočníka**, který by na mě počkal v půl druhé v noci, když odcházím z Fabriky, a prošel se mnou okolo nádherné vonící pekárny, opuštěným náměstím, tajuplně osvětleným, a přitom mi sdělil své dojmy ze setkání s ostatními, které jsem nestihl, a touto cestou mě inspiroval. Vyzývám tedy všechny k budoucí vyšší míře interakce s redakcí – neváhejte nás navštívit v naší slonovinové věži, protože jinak nevíme a ani nemůžeme vědět o vašich přáních, tužbách, myšlenkách a především korekturních nespokojenostech včas. Neustrňte v zlozvyku nečinnosti, protože, jedno přísloví praví, že...

Josef Pekárek

ROZHOVOR S...

... HOWARDEM LOTKEREM, LEKTOREM SEMINÁŘE A

Jak se ti líbí ve Svitavách? Překvapilo tě tu něco?

Překvapilo mě, jak o víkendu bylo město liduprázdné a všechno bylo zavřené. Připadal jsem si trochu jako v hororovém filmu. Velmi mě překvapilo krásné náměstí, domy úměrné a každý jiný. Působí to až magicky. A v pondělí se ukázalo, že nějací místní lidé tu jsou.

A na přehlídce?

Spadl jsem ze židle a měl jsem úraz, takže jsem stihnul vidět až včerejší čtyři představení. Baví mě, když vidím osobní nadšení dětí, jak se vztahují k divadelní práci. Když pro ni mají důvod a chtějí ji sdělit divákům.

Máš nějakou zkušenost s dětským divadlem?

Moc ne.

Jaká byla tvoje cesta k herectví?

Dělal jsem divadlo, ale až od čtrnácti let, ještě v Kalifornii. Moje sestra chtěla chodit do divadelní skupiny a maminka nechtěla, aby tam byla sama, tak jsem chodil s ní. Při konkurzu jsem tehdy zpíval punkovou písničku, ale stejně mě vybrali. Najednou se mi otevřel jiný svět. Dostal jsem se „za oponu“ a to mě zaujalo. Sestra se už dnes divadlu nevěnuje, já ano.

Co tě na divadle baví?

Že poskytuje možnost hledání. Je to cesta k sobě, ale i k ostatním.

Co ti na divadle vadí?

Když je to jenom zábava, která slouží jenom k pobavení. To mě právě nebaví.

Z jakých principů vychází ve své práci?

Dílno, kterou tu vedu, je inspirovaná konceptem *viewpoints* (úhly pohledu) od Anne Bogartové. Je to způsob, jak hledat a vytvářet divadelní obrazy a situace, jak jít k divadelnímu tvaru. Tento přístup začal vznikat v New Yorku v 80. letech a navazoval na systém Mary Overlieové, tanečnice a choreografky, která formulovala šest úhlů pohledu pro tanečníky. Zaměřovala se na zkoumání času a prostoru, základních prvků tanečního i divadelního vyjádření, ale i základních prvků existence a života. Byla to doba postmodernismu, kdy se všechno zkoumalo a rozebíralo do nejmenších částí (pozn.: postmodernismus je myšlenkový proud konce 20. století, dostal jméno podle knihy Jeana-Françoise Lyotarda *O postmodernismu* (*La condition postmoderne*), která vyšla v roce 1979; jedním z charakteristických rysů je odmítnutí názorů spojených s kulturní nadřazeností západní civilizace a tím i nadřazenosti racionality v procesu poznání). Anne Bogartová začala tento způsob uvažování využívat pro divadlo. Dlouhodobě spolupracuje se souborem SITI Company. Já jsem se s tímto způsobem setkal před osmi, možná deseti lety. Účastnil jsem se dílny, kterou Anne vedla na Pražském Quadriennale (umělecké přehlídce, která vznikla v roce 1967, věnované scénografii

a divadelní architektuře). Jako herce mě to nadchlo, ale zároveň jsem cítil velkou frustraci. To souviselo s tím, že to byl nový úhel chápání divadelní práce. Jako herec rád improvizuji, ale tady šlo o hru s různými možnostmi. Improvizace sloužila jako nástroj hereckého tréninku, jako způsob sběru materiálu, zásobárna obrazů. Nešlo o výsledek, o finální podobu.

Mohl bys čtenářům Deníku představit přístup viewpoints?

Jde o detailní pojmenovávání různých aspektů času a prostoru jako základních východisek divadelní práce. Je to struktura, která umožňuje detailní uvědomění si jednotlivých složek jevištního bytí, které pak lze používat k jednání a improvizaci. Režisérka Anne Bogartová napsala knihu Úhly pohledu (2007 vyšla česky). V ní třeba popisuje, jak vždy začínají v neznámém prostoru. Herci si tak uvědomí význam místa jako zdroje hry a jedinečnosti, divadelního potenciálu. Mě zajímá, jak to transformovat do improvizace. Už několik let vytvářím slovník, který by pomáhal tyto jemné procesy pojmenovávat. V tanci už nějaké pojmosloví existuje, například kontaktní improvizace (forma pohybu, při němž se tanečníci vnímají skrze dotek, který se stává zdrojem pohybového vyjádření). Dosud jsem přidal dalších, myslím, šest kategorií. Ke kategoriím, jako je čas, prostor, gesto, architektura..., jsem přidal třeba pohled očí. Oči nesou na jevišti výrazný význam, jde o významný prvek jevištního vyjádření.

Jaké jsou inspirační zdroje pro vaši práci? Máte nějaký divadelní vzor?

Hodně mě ovlivnilo setkání s Tomášem Žižkou a workshopy pořádané MAMAPAPA. Tohle setkání vlastně vytvořilo důvod, proč jsem pak chtěl zůstat v Čechách. Taký mě hodně ovlivnil Ivan Vyskočil a jeho koncept dialogického jednání.

Dá se metoda viewpoints aplikovat při práci s dětmi?

Proč ne?

V čem může být pro dětské divadlo přínosná?

Pohybové hry jsou otevřené všem. Dnes je v Evropě i v Americe hodně populární to, že dospělí zpracovávají dětská témata. Viewpoints mohou být přínosná pro autorské divadlo. Nabízí kostru, systém a slovník.

Mohl byste představit váš divadelní projekt HoME?

Jde o divadelní projekt, který existuje víc než deset let. Hrajeme u lidí doma. Prohlašuji to tak, že pracujeme v bytě, rodina nám určí hranice: kam můžeme a kam už ne, tj. které zásuvky či pokoje nemáme otevírat. Pobýváme v domácnosti týden, víc se to nedá vydržet. Skládá se nový pohled. Může to být trochu i psychoterapeutické, ale rozhodně to není terapie. Já nejsem terapeut. Hledáme témata v celé rodině a přemýšlíme, kde je v bytě hrát. Postupně se odkrývá a skládá osobní a místní historie.

Mohla bych si objednat, abyste hráli v mém bytě?

Někdo to taky musí zaplatit. Většinou takto pracujeme jako součást nějakého festivalu.

Děkuji za rozhovor.

Ptala se Veronika Rodová

SEŠLO SE ...

... ZE SEMINÁŘE A – VIEWPOINTS / ÚHLY POHLEDU

Úhel pohledu je výsekem, jedním z mnoha zraků, které k pozorované věci směřují. Takovým výsekem je i tento článek, proto jej berte s rezervou, neboť následující řádky píše „insajdr“, člověk zevnitř, samotný účastník semináře.

Úhly pohledu, které nám Howard Lotker představil, jsou způsobem sebepozorování. Původně choreografická metoda "viewpoints", vycházející z praxe Anne Bogartové, obohacená o pohybovou analýzu Rudolfa Labana a Howardovy vlastní vhlady do improvizace, herectví a performance, je cestou, díky níž si herec může uvědomit vlastní tělo v různých aspektech jeho projevů. Stejně jako se může můj krátký úvod do komplikované problematiky jevit jako složitý, byly i pro nás "viewpoints" něčím těžko uchopitelným. Sešli jsem se jako dosti nesusoudá skupina s různou mírou zkušeností a očekávání. Některé z našich představ brzy vzaly za své, stejně jako pevná půda pod Howardovým nohama, když při vedení spadl ze židle. Směr, kterým nás však vedl, byl stále jasný a ukázal nám, že ačkoli mohou být očekávání jiná, stále přináší seminář "viewpoints" užitečnou reflexi našeho chování na jevišti, ale taktéž v běžném životě.

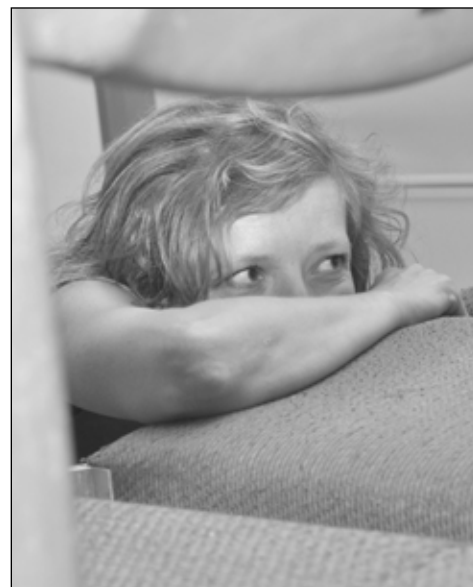
"Viewpoints" si nejlépe můžeme představit jako cílený pohled, reflektor ozařující určitý aspekt našeho pohybového vyjadřování. Nebudu zde vyjmenovávat, co vše jsou úhly pohledu. Pro představu snad stačí říci, že do nich patří dynamika a tempo našeho pohybu, ale také architektura, v níž se vyskytujeme. V zaměření na "viewpoints" jsme si začali všimnat momentů, které u pohybu bývají pouze podvědomé. Když jsme s úhly pohledu začínali, postupovali jsme od jednoho reflektoru a aniž jsme si toho všimli, za chvíli jich na nás mířila celá škála a ve volné improvizaci se ukázalo, co se začne dít, když jednotlivé reflektory rozsvítíme a zhasneme. Jako by alchymista kombinoval různé prvky a překvapeně sledoval, jaké roztodivné látky mu pod rukami vznikají. Někoho to snad mohlo vyděsit, ale Howard nám v dalších dnech ukázal, že "viewpoints" mohou být přínosné v improvizacích. Velmi dobře slouží k tomu, abychom se odpoutali od všeho, co nás může blokovat a bránit nám ve volném vyjádření impulzů, které se nám naskýtají, ale i v přebírání podnětů od druhých i z prostoru, kde improvizované jednání vzniká. Jde o zkoumání, jak Howard často zdůrazňuje. Já bych možná dodal, že jde o ponoření se do výzkumu, v němž zmizí obavy z trapnosti a převládne potěšení z přítomné inspirace.

Z těchto řádků je již trochu možné vyčíst, že technika "viewpoints" má blízko k site-specific, a snad všichni z nás to pochopili, když jsme se přestěhovali do jiného prostředí. První tři dny jsme pracovali v prostorách Fabriky, ale včera jsme vyměnili schovanou učebnu na 3. podlaží za divadlo Trám a hned se děly věci. Trám vládne jedinečnou atmosférou, proto jsme se nejdříve vydali zkoumat celý sál, jak jeviště s celým zázemím, tak i hlediště, včetně trámů, kde po chvíli visel ne jeden z nás. Zkoumali jsme, co sál umí, když se do něj vydáme a začneme jej interpretovat pohybem, hlasem a rytmem. Jakmile jsme skončili s pídním se po židlích, stěnách a oponách, přišli na řadu již konkrétní improvizace ve skupinkách. Všechny lákalo vzít útokem hlediště místo běžně okupovaného jeviště. V improvizacích se měnili lidé, ale i předměty. Obvyčejná bačkora se stala relikvií poskytující moc jejím nositelům. Musím zmínit, že Howard nás vede k tomu, abychom do hry brali všechny impulzy, které nám prostředí poskytuje. Na vlastní kůži to poznal fotograf Ivo Mičkal, který přišel splnit povinnost přehlídkového fotografa zdokumentovat dění v našem semináři. V prostoru se vyskytoval spolu s fotoaparátem tak viditelně, až jej skupinka improvizátorů vzala do hry. Nejdříve jako křováci, kteří se s "kouzelnou" krabičkou setkávají poprvé, poté již jako mladá generace vyhledávající svých pět minut slávy před objektivem a na závěr rodinka chystající společné rodinné foto. Improvizace se najednou stala výzkumem fenoménu fotografie. Improvizace mohou ale být i objevováním formy. Židle rozmístěné v hledišti poskytl lineární prostranství, v kterém se mohly projevat improvizátoři minimalistickými gesty, hlasem a pohybem. Takto zkoumali již samotné divadelní prostředky a nikoli příběh. Po krátké přestávce jsme se přesunuli na jeviště a i tam začaly vznikat příběhy, které invenčně pracovaly s přítomným inventářem divadla Trám (čímž děkujeme za nevědomý spůlčení rekvizit). Opony se stávaly plachtou, zápl ritualním piedestalem a židle "novým bytím".

Možná na začátku semináře někteří přišli o svoje očekávání, ale podle toho, jak se všichni zapojovali do improvizací a reflexí, bych řekl, že našli radost ze spontánního jednání, která se může objevit, pokud necháme stud a sebekontrolu stranou - co nás napadne, co z nás vyjde za zvuk a hlas, co naše tělo dokáže a umí.

Na závěr bych přidal snad jen krátké upozornění. Doba chránění skončila a dnes vyrazíme do ulici. Až na nás narazíte na Náměstí Míru, tak se nelekejte. My pouze zkoumáme. Zkuste nalézt jiný úhel pohledu a pak porozumíte.

Ondřej Kohout

ZEPTALI JSME SE...

... NA DIVÁCKÉ DOJMY PO PŘEDSTAVENÍ

Co se ti líbilo, oslovilo tě na představení Zlozvykárium aneb Pohádky pro zlobivé děti a jejich starostlivé rodiče? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Emma Pleskačová (12 let)

Mě zaujalo, že ty děti, co měly zlozvyky, byly vlastně loutky. To mi přišlo jako docela dobrý nápad. Dobrý bylo i to, že používaly k tomu zvuky a pracovali s nimi.

Tadeáš Svoboda (16 let)

Zaujalo mě, jak fungovali s bednami. Mají to lehce nastavitelný, takže nemusejí odcházet někam za scénu. Také se mi líbily loutky.

Matěj Barášek (15 let)

Přišlo mi, jako by to bylo sešito horkou jehlou. Některé scény nebyly dopracované. Například když se Martin vracel domů pro věci a mamka mu je dávala postupně. Taký herci si nebyli úplně jistý.

Daniela (27 let)

Zaujala mě práce s loutkou, protože si myslím, že byla dobře zvládnutá. A loutky byly pěkný.

Hana Hlavinková (10 let)

Bylo to hodně poučné k tomu, abychom neměli zlozvyky.

Samuel Černuško (14 let)

Byl to dobrý nápad, dobře to zahráli, ale bylo to přeparodované. Tím, že se moc snažili, zabili humor.

Ema Pleskačová (12 let)

Líbil se mi nápad s loutkami. I to, jak pracovali se zvukem. Ale když například chtěli zajít do zákulisí, tak trochu vykukovali, a to mi narušovalo dojem. Přišlo mi to zmatené.

Václav Paták (15 let)

Bylo to moc dlouhý. Některý vtipy by mohly být dovedeny do dokonalosti líp. Někdy to byl pokus o vtip, který úplně nedopadl.

Marek Moravec (13 let)

Líbila se mi myšlenka. Jak ji zpracovali, ty zlozvyky. A ty loutky. Nehráli to oni, ale loutky. To se mi líbilo.

Co ti přišlo zajímavé na představení Deset tisíc mil pod mořem? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Jirka Suk (45 let)

Hravost mě zaujala, každopádně. Spíš mě to

potěšilo, než překvapilo.

Eliška Švecová (15 let) a Audrey Wangle (15 let)

Zaujalo mě střídání soudu a příběhu. Herecký výkon a kreativita. Bylo tam plno vtipných scének a kostýmů.

Lea Russitzki (11 let)

Mě asi ta originalita a to, že se soudce proměňoval v mořského muže.

Eliška Čapková (13 let), Jennifer Haag (13 let), Ema Pilná (13 let)

Mně se líbilo, že to bylo vtipný, mělo to dobrý příběh a že děti zvládly text. Dávali do toho své city, nebylo to přehrávání textů. Mluvili hezky nahlas. A bylo to hezky propojované, nebyly tam přestávky. Ještě se mi líbilo, jak zkombinovali přítomnost a minulost.

František Souček (11 let)

Mně se tam nejvíce líbil ten vtip, že to hráli u soudu. A to, jak se to proměňovalo. Někdy to ale proměněný bylo a někdy zase nebylo, takže se soudce pak divil, co se tam děje.

Tomáš Volkmer (přes 50 let)

Já mám rád humorné, vtipné divadlo, zvláště s dětmi. Je tam velké nebezpečí, aby to divadlo někam nevybočilo a aby to nebyla legrace sama pro sebe nebo jen pro dospělého. Tady v tom případě se to podařilo udržet, i když na začátku se naznačovala malinko levnější forma. Ale nepřepadlo to na stranu té nevhodnosti. Bylo to takové chytré.

Johana Gajdošová (10 let)

Bylo to hodně vtipný, dobře to zahráli.

Anna Kletečka (12 let)

Moc se mi líbil ten příběh, i když to někdy kleslo. Ale vždycky to zase vytáhli nahoru. Mluvili nahlas.

Matěj Barášek (15 let)

Nápaditě se prolínaly scény soudu a moře. Líbil se mi projev herců, to, jak mluvili.

Viktorie Kubicová (11 let)

Super. Líbil se mi nápad, že to byl Jules Verne. A jak se hádali na stole. Stůl byl jako královský prostor.

Marek Moravec (13 let)

Líbilo se mi, jak se měnilo vyprávění u soudu a pod mořem. Srandovní. A mělo to začátek a konec. Sem tam nebylo někomu úplně rozumět, ale to nevádí.

Co se ti líbilo na představení Milá Anno? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Ctibor Goldefus (14 let)

Mně se hrozně líbilo, že to bylo podle skutečnosti. Znáám ten příběh.

Nelly Vrbášková (11 let), Natalie Hanichová

(11 let), Natalie Valentová (10 let), Nicol Ernekarová (10 let)

Zajalo mě to, že to bylo odlišný od ostatních představení. A že tam byla zachycena pravda, že Židi nemohli dělat spousty věcí a že existují děti, který to měly těžký. Smutný, dojemný, poučný. Chvilku se mi u toho chtělo brečet. Bylo z toho cítit naději, že je možné uprchnout.

Zbyněk Rohlík (14 let)

Já spíše oceňuji komediálnější scény, příběhy.

Božena Osvaldová (33 let)

Předlohu jsem, přiznávám, nečetla. Ale překvapilo mě, že tam nezaznělo tolik textu z té předlohy jako spíš parafráze, kterou zřejmě vytvořil soubor nebo vedoucí. Překvapilo mě to, že docházelo k reflexi, zpětnému pohledu z našeho úhlu pohledu. Mnohem víc než tam třeba byla konkrétní výpověď Anny Frankové. To mě zaujalo.

Audrey Kristine Wangle (15 let)

Pochopila jsem to, protože jsem to četla, a věděla jsem, o co jde. Byla to taková ukázka knihy, ukončili to v divné chvíli.

Viktorie (14 let) a Barbora (12 let)

Byl to dobrý nápad udělat z této knihy divadlo. Bylo to hezké a poučné. Dobře to zahráli, bylo to hezké jako celek.

Co se ti líbilo, oslovilo tě na představení Bouře, DěS..., které jsi neviděla? Dokázal/a bys pojmenovat okamžik, který tě nejvíc zaujal?

Berta Huláková (3 roky)

Ptali se VerRomPep

ZAPSALI JSME...

...Z DISKUSE O
PŘEDSTAVENÍCH
4. BLOKUZLOZVYKÁRIUM ANEB POHÁDKY
PRO ZLOBIVÉ DĚTI A JEJICH
STAROSTLIVÉ RODIČE

Diskutující potěšily loutky, především loutka Martina zapomnětlivce, jehož animace se zdála nejzdařilejší. Hovořilo se o tom, zda létání Anči špindíry bylo přijatelné. Téma diváci vnímali tak, že jde o morálitu či varování rodičů i dětí před zlozvyky. Ale co ty nereálné důsledky: ztracená hlava a zavření do chlívků? Jednotlivci se zmiňovali o anekdotickém vyznění, čili o tom, že by to bylo možné číst jako výsměch poučování. Tato absurdita zavdala příčiny k diskusi, zda přehnanost zlehčuje didaktické téma, anebo zda je tomu naopak, a to, že si posvítím na absurdnost celé situace. Každopádně soubor zůstal někde na půl cesty. Důvodem mohla být i problematická předloha a její inscenační nedotaženosti. Celková ledabylost výstavby jevištních situací (prázdná igelitka jako vak na úbor) či dramatických postav znejišťovala jak herce, tak i diváky. Pro Aleše Bergmana nedošlo k setkání s diváky z důvodu nezájmu herců. Na druhé straně byly pochváleny zvukové efekty přiznané hrané na počátku, čímž se zveřejnil princip inscenace. Bohužel mnohdy ilustrovaly a čekání na ně narušovalo temporytmus.

DESET TISÍC MIL POD MOŘEM

Kladně hodnocena byla energie dětí a jejich zapálení pro touhu sdělovat, a to v kontrastu s předchozím představením. Líbilo se, že vše vznikalo na jevišti. Herecká práce byla přesná a motivovaná průběžným jednáním s vědomím charakteru a celku. Pointa „dvacet tisíc mil“ si i zde našla vděčné publikum. Dále byli osloveni stylovou jednotností kostýmů v podobě pruhovaných triček. I když používali starší mluvu, přijali ji za svou a stáli si za jednáním. Stejně měli i zvnitřnělé „fóry“ pro dospělé. Hereckou práci oceňují všichni na soudci-vladaři, ale ještě větší hold patří jeho **pobočníkovi**, který po celou dobu sleduje dění a svou postavu přesně charakterizuje, aniž je to na úkor jednání v situaci.

MILÁ ANNO

Účastníci se zamýšleli nad tím, čemu kdo nerozuměl. Závěrečná řada s oslovením Anny je vhodná spíš pro knihu, než pro divadlo. Někomu vadilo, že nebyl zmíněn konec příběhu. Někteří zůstali nedotčení. Důvodem se jevil problém všeobecnosti namísto deníkové jedinečnosti. Diváci měli málo faktů o hrdince, což je spíše otázka dramaturgie. Někomu přišlo, že na deník nahlíží s despektem. Ovšem spíše se jednalo o to, že se dívky vysmívaly, že kluk si píše deník. Někteří ocenili, že soubor nedělá z knihy pomník. Pozor na poučování fakty.

Zapsal Josef Pekárek

VČERA JSME VIDĚLI...

Zlozvykáríum aneb Pohádky pro zlobivé děti a jejich starostlivé rodiče

Deset tisíc mil pod mořem

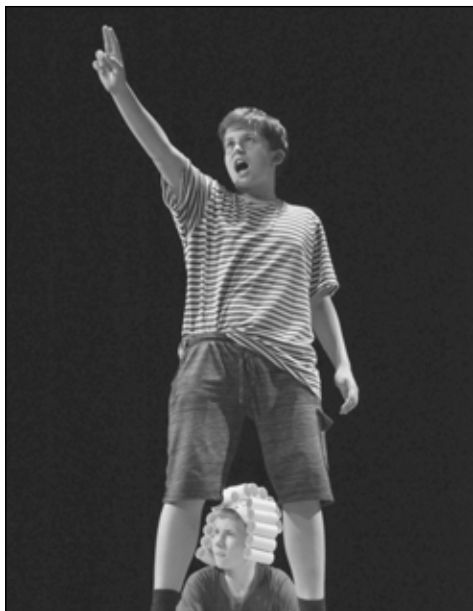

Milá Anno

VČERA JSME VIDĚLI...

Zlovykáríum

Deset tisíc mil pod mořem

Milá Anno

SHRNUTÍ...

... Z DISKUSÍ LEKTORSKÉHO SBORU O PŘEDSTAVENÍCH 4. BLOKU

ZLOZVYKÁRIUM ANEB POHÁDKY PRO ZLOBIVÉ DĚTI A JEJICH STAROSTLIVÉ RODIČE

Tři příběhy o dětech, které mají zlovyky, a dospělých, kteří se s tím snaží něco dělat, otevírá soubor vtipnou demonstrací různých zlovyků ozvučených přímo z jeviště. Tento klíč rovnou slibuje hravou inscenaci, kde se nic nebude brát úplně vážně. A také snad pečlivou práci se zvukem a rytmem.

Tyto kvality se však velmi brzy vytrácejí a v průběhu představení se objevují jen sporadicky. Rytmus se rozpadá, energie padá. A my se ptáme, co se tu stalo? Je jasné, že soubor inscenaci věnoval spoustu práce, vytvořil skvělé a funkční loutky, důmyslný systém živých zvuků, pohrál si s předlohou, škrtal ale i doplňoval nové nápady... Náhle však jakoby si za svým představením nestál. Jakoby nevěděl, co ho vlastně při práci na inscenaci bavilo a čím chce vlastně pobavit nás. Jakoby si nebyl jistý, proč vlastně kdy chtěl příběhy vyprávět.

A když si není jistý soubor, nejsme si jistí ani my. Během představení začínáme tušit, že souboru zřejmě nejde ani tak o ponaučení dětských diváků, výhružku, že když neskončí se svými zlovyky, špatně to dopadne. V náznacích si všímáme, že si herci dělají legraci z dospělých, z jejich tradičních výchovných vět, a dávají jim najevo, že si z nich nic mnoho nedělají. Ale tyto náznaky jsou tak slabé, že si je spíše domýšlíme.

Občas se jistě objeví jasné gesto, silný okamžik, dobře načasovaný detail, s gustem předaný vtip. Zvláště dětská diváci oceňují portréty přísných ředitelů, absurdní vyústění situací, lehce brutální humor v textu. Jako celek však inscenace působí trochu lhostejně a ledabyle. Herci, ale ani loutky nemají jasné úkoly, jejich jednání je jaksi přibližné a neživotné, často jakoby vůbec nevěděli, co na jevišti dělat. Jakoby herci ztráceli své postavy kdykoli přestanou mluvit nebo mít jasný pohybový úkol.

Možná to je tím, že už děti zkrátka tohle téma nebaví, možná tím, že si natolik užívali festival, až se úplně vyčerpali... a možná je to něčím úplně jiným. Včerejší zkušenost s touto inscenací nám zkrátka dobře ukazuje, že divadlo je živý a velmi zákeřný organizmus. Pokaždé vyžaduje nové soustředění, novou investici energie, novou potřebu komunikace. A stačí jen trocha nepozornosti, trocha spočinutí a všechno je rázem jinak.

DESET TISÍC MIL POD MOŘEM

Poroty přehlídek dětského divadla si často stěžují, že málo vidí dětské herce pravdivě jednat v situacích. Inscenace Deset tisíc mil pod mořem nám krásně umožňuje ukázat, co tím vlastně myslíme. Tady totiž v situacích jednají všichni od počátku do konce.

Ono vlastně nejde o nic velkolepého. Herci se poslouchají, reagují na sebe, vědí v každé chvíli, o co jejich postavě jde, a podle toho jednají. Neilustrují své charaktery, nehrají, kdo jsou, jejich postavy se vyjevují právě v rámci řešení konkrétních úkolů na scéně. Svou roli soustředěně udrží po celou dobu představení.

Na jevišti jsou si v dobrém slova smyslu jistí. To jim dovoluje komunikovat srozumitelně s partnery i s publikem. Čas inscenace mají díky tomu pevně v rukou. Nebojí se počkat na správný okamžik, vytrvat ve štranzu, nechat zaznít každou repliku, neupustit pod stůl žádnou pointu ani poznámku stranou. Přesné pauzy a ostré střihy udržují jasný temporytmus inscenace. Jistotu drobnou retardací cítíme snad v předposledním vstupu soudu a zejména v závěrečném výčtu děl Julese Verna, kdy naprostá většina replik přijde vždy o něco později, než by měla.

Hercům bezesporu pomáhá i dobře napsaný text, který přijali za svůj, rozumí mu a velmi dobře chápou jeho humor. Nenabízejí skrze něj divákovi žádné hluboké poselství. Jejich intenzivní potřeba sdílet tento humor s diváky je však jako důvod jejich počínání zcela dostačující.

MILÁ ANNO

Inscenace milá Anno má být zprávou o tom, jak se soubor seznamuje s deníkem Anny Frankové. Ukazuje partu dívek, které žijí své v zásadě bezstarostné životy v současnosti. Díky spolužákovi naráží na deník dívky stejně staré, jako jsou ony samy. Tato dívka je postupně víc a víc zajímavá, a právě skrze srovnání vlastního života s tím jejím nahlíží její hrůzu toho, co musela prožít.

Z inscenace je zjevné, že soubor strávil s Annou mnoho času a zasažení jejím deníkem je upřímné. Jako výstup ze vzdělávacího procesu musíme dílo, které jsme včera viděli, jednoznačně ocenit. Jako divadelní inscenace, která chce komunikovat s divákem, zůstává však v některých ohledech spíše na půli cesty. Prostředky výchovné jsou zkrátka jiné, než prostředky divadelní.

Soubor se snaží vyhýbat patosu, nechce těžký osud dívky využívat k prvoplánovému dojmá-

ní, nevyžívá se v hrůzách a utrpení. Snad proto pracuje zejména formou živých obrazů, symbolů, zobecnění. Tato cesta mu však zamezuje ukázat nám cokoli, co by nás vedlo k poznání Anny, o které se hraje. Neukazuje nám, jak Anna přemýšlí, jak věci vnímá, jaká je. Situace a informace, které dostáváme, jsou natolik obecné, až místy působí povrchně (zejména scény se spolužačkami, rodinou, šabatem, bílými maskami). Deníková forma se však ze své podstaty této obecnosti vzpírá.

Zejména však z inscenace nelze vyčíst, jaký vztah mají k Anně sami inscenátoři. To neznamená, že žádný vztah k postavě nemá, to pouze znamená, že se jim nepodařilo ho s námi sdílet. Tento vztah je však nutnou cestou k samotnému srozumitelnému tématu inscenace a důvodu, proč inscenace vůbec vznikla. Je zde pár momentů, ve kterých se na okamžik herečky se svou postavou setkávají, jako je například sen o vlaku, či předávání vlaštoky. Většinou však nepřekračují pouhou ilustraci toho, co je sděleno v textu.

Na úplném konci se zdá, že soubor svůj vztah k Anně naopak jasně vyjadřuje, každý smí jednou větou říci Anně, co si o ní myslí. Problém je však v tom, že tyto věty nejsou podloženy předchozími událostmi, ke kterým by se mohly vztahovat. Přicházejí jako blesk z čistého nebe, navíc bezprostředně po informaci, že nikdo z party na jevišti vlastně neví, jak deník pokračuje. V logice inscenace tak působí toto (jistě autentické) vyznání spíše nedůvěryhodně.

To, co zde po souboru chceme, však není vůbec jednoduché. Vyžaduje to zkušenost hereckou, dramaturgickou a inscenační. V rámci svých možností došel soubor daleko a jeho cesta je poctivá a cenná.

Shrnula Anna Hrnečková, lektorka

Zlovykáríum

Deset tisíc mil pod mořem

SEŠLO SE...

... Z DĚTSKÉHO DISKUSNÍHO BLOKU K 4. BLOKU PŘEDSTAVENÍ

Dětský diskusní klub navštívily soubory z úterního programu a to: Smršť, Dramatická ondatra a Jsme.

Po úvodní hře se diskutující zabírali první inscenací s názvem **Zlovykáríum aneb Pohádky pro zlobivé děti a jejich starostlivé rodiče** (soubor Smršť, Gymnázium Františka Křížíka, Plzeň). Na úvod sám soubor řekl, že jim onemocněla jedna z dívek, a tak museli část textu předčítat. Mnohokrát zaznělo od ostatních souborů, že účinkujícím nebylo moc rozumět. Toho si byl soubor vědom, důvodem bylo zřejmě, že ještě nikdy v tak velkém prostoru nehrál, a tak to bylo pro herce obtížné. Několikrát zaznělo, že by měl soubor zapracovat na hereckém projevu. Ostatním souborům také vadilo viditelné přecházení mezi paravány, naopak chválily využití loutek a propracování kostýmů.

Druhým představením, o kterém se hovořilo, bylo **Deset tisíc mil pod mořem** (soubor Dramatická ondatra, ZUŠ Jihlava). Soubor vytvářel tuto inscenaci na základě nápadu podmořského světa, Jules Verne nebyl původním impulzem. Diskutující se shodli na tom, že inscenace byla humorná, scénář propracovaný a výkony herců nebyly přehrávané, ale naopak věrohodné. Něktěm divákům ze souborů však přišlo zmatené prolínání dějových linií (přesně tedy minulosti a přítomnosti), soubor na toto však zareagoval, že to byl záměr. Co bylo také oceněno, byly rekvizity a kostýmy.

V neposlední řadě se též diskutovalo o inscenaci **Milá Anno** (soubor Jsme, Jubilejní Masarykova ZŠ a MŠ Sedliště). Soubory ocenily vybrané téma a procítění vybraného žánru. Někomu přišla inscenace spíše jako scénické čtení. Vytknuta byla výslovnost slova „jsi“ a neprocítěný konec – respektive „niterné věty byly řečeny ledabyle“. Soubory měly i pochybnosti o tom, zda si účinkující soubor inscenaci užívá a zda toto téma správně chápe. Řešilo se také to, že nebylo zřetelné, kdo je v daném úseku vyprávěčem a kdo v nějaké roli.

Zapsaly Petra Karabáčková a Anna Babčanová, studentky 2. lycea SOŠPg Čáslav

Milá Anno

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

...LEKTORY DĚTSKÉHO DIVADLA

Položili jsme i dalším lektorům dětského divadla tři základné otázky: Jak ses dostal/a k dětskému divadlu? Co tě na dětském divadle nejvíc baví (zajímá)? Co ti na dětském divadle nejvíc vadí? A poté jsme každého z nich požádali o nakreslení obrázku: Prosím, nakresli mi divadlo.

IVANA SOBKOVÁ

1. Systémem důmyslných náhod (takže už na náhody nevěřím):

Základním milníkem bylo studium na střední průmyslové škole – obor silnoproudá energetika, kde jsem pokračovala v nastolené rodinné tradici, a ve volných chvílích hledala únik od předmětů jako technické kreslení, energetika, elektrotechnická zařízení apod. Do té doby jsem divadlo znala pouze jako divák, přesněji řečeno fascinovaný divák, a začala jsem přemýšlet, jak se k divadlu dostat. Chvilí jsem, vzhledem k technickému studijnímu zaměření, dokonce uvažovala o kariéře osvětlovače v divadle. **POZNATKY A KLÍČOVÁ SLOVA Z TOHOTO OBDOBÍ: PŘENOS ENERGIE, AKCE A REAKCE, ZPĚTNÁ VAZBA, FOKUS...**

Další důležitou událostí bylo založení Bohnické divadelní společnosti v Psychiatrické léčebně Bohnice, kde jsem od dětství vyrůstala v jednom ze služebních bytů. Hledali dobrovolníky, kteří budou vyzvedávat pacienty na jednotlivých odděleních a doprovázet je na zkoušky. A najednou jsem se s nimi ocitla také na jevišti... neplánovaně, nenápadně a ve skupině lidí, kde si člověk nepřipadá nikterak divně, nepatříčně. Měla jsem na jevišti úkol klientům pomáhat. Ten moji vrozenou svazující stydlivost, pro kterou bych tam asi nikdy dobrovolně nevylezla, naprosto převálcoval a naplňoval

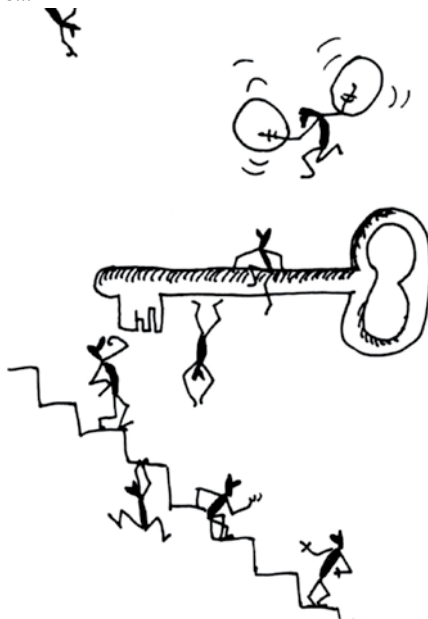
šťěstím. **POZNATKY A KLÍČOVÁ SLOVA Z TOHOTO OBDOBÍ: SDÍLENÍ A SDĚLOVÁNÍ, EMAPTIE, POKORA I SEBEVĚDOMÍ, POTŘEBA POMÁHAT A ROZVÍJET SEBE I OSTATNÍ...**

To mne zavedlo na pedagogickou fakultu, kde jsem chtěla studovat matematiku a hudební výchovu – ideální kombinace, jak využít technické znalosti, potkat se s uměním a pomáhat rozvoji jiných. Tato studijní kombinace ale byla možná pouze v Brně, kam mne z Prahy rodiče pustit nechťeli. Vyzkoušela jsem si tedy rok jako učitelka v celotýdenní mateřské školce zaměstnanců železnic, jestli mě to bude opravdu bavit a zvládnou práci s dětmi. Byla to jízda! Přihlásila jsem se na pražskou pedagogickou fakultu, obor český jazyk, hudební výchova. Ale nějak jsem podvědomě do svých příprav a hodin metodiky protlačovala divadelní prvky, což tehdejší didaktiky a metodiky přivádělo ke stavům nepříčetnosti. Začala jsem tedy hledat, jaké obory se dají studovat na divadelní fakultě, a opět náhodou jsem zjistila, že existuje něco, čemu se říká výchovná nebo tvořivá dramatika. A najednou se to všechno potkalo. **PŘENOS ENERGIE, SDÍLENÍ A SDĚLOVÁNÍ, AKCE A REAKCE, EMAPTIE, ZPĚTNÁ VAZBA, POKORA I SEBEVĚDOMÍ, FOKUS, POTŘEBA POMÁHAT A ROZVÍJET SEBE I OSTATNÍ...**

(Omlouvám se všem dalším náhodám, které jsem kvůli úspoře času, místa a děje, nezminila.)

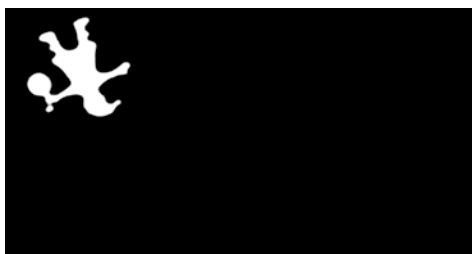
2. Odpovědi jsou tučná hesla u předchozí otázky, čímž ušetříme místo...

3. Negace všeho, co bylo výše tučně zmíněno...

KATEŘINA SCHWARZOVÁ

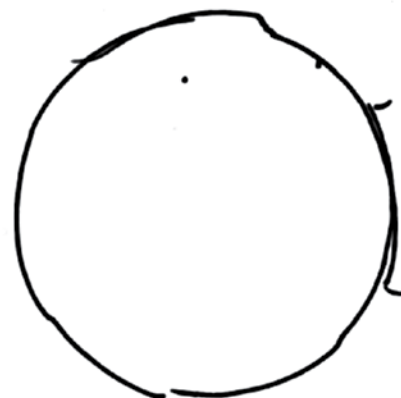
1. Narodila jsem se.
2. Tma a vůně.
3. Nedostatek tmy a vůně.

ALEŠ BERGMAN

1. Kvůli jedné holce.
2. Zkoušet ho.
3. Když mě nudí.

PŘEDSTAVUJEME VÁM...

... LEKTORKY DĚTSKÝCH DISKUSNÍCH KLUBŮ

Dětské diskusní kluby v průběhu přehlídky dětského divadla vedly velmi zodpovědně a erudovaně dvě lektorky, které bychom vám dnes také rádi představili. A také jsme jim položili tři otázky: Jak jste se dostaly k dětskému divadlu? Co vás na dětském divadle nejvíc baví (zajímá)? Co vám na dětském divadle nejvíc vadí? A požádali jsme o nakreslení obrázku: Prosím, nakresli mi divadlo.

BOŽENA (BÁJA) OSVALDOVÁ

1. K dětskému divadlu jsem se dostala cestou klikatou a rozvětvenou. Jako původní výtvarnice s taneční a pohybovou přípravou jsem (zpočátku spíš intuitivně) začala používat metody dramatické výchovy jako učitelka v hodinách výtvarky na ZUŠ. Mně i dětem se to líbilo a tak jsem se rozhodla svoje vědomosti prohloubit dalším studováním na KVD DAMU. Momentálně mě svět divadla úplně zajal a pohltil a k výtvarnictví se vracím spíš ve chvílích osobního volna, ticha a klidu.

2. Svoboda, fantazie, spontánnost, souhra... baví mě být s těmi, které to baví... Je to taková „společná věc“. To jsem ve výtvarce moc neznala, tam je každý víc sám za sebe.

3. To, co naštěstí příliš často nevidám, ale když ano, tak mě to trkne a mrzí- soutěživost a srovnávání.

HEDVIKA ŠVECOVÁ

1. Pořádně jsem si k němu přivoněla při studiích na KVD DAMU a i když už na katedře dávno nezní moje kročeje, sem tam se mi podaří být u toho, když se sklízí plody práce souborů a jejich vedoucích. K dětskému divadlu se ale dostávám pouze jako pozorovatel, jako člověk, který se kochá a z dálky obdivuje. Pracuji ve školce a vedu dramatický kroužek pro naše děti, ale k divadelnímu tvaru se dostávám zřídka. Záleží na skupině, na jejím složení a naladění pro daný rok. Role diváka mi ale velmi vyhovuje, je to odměna.

2. Dovolila jsem si spojit dvě otázky do jedné odpovědi. Protože to, co se mi na dětském divadle líbí, mě může nepříjemně překvapit v případě, že to v představení chybí nebo je potlačováno.

Zajímají mě děti samy, jejich projev, odvaha a síla jejich bytí. Když v představení objevím moment, kdy je dítě plně samo sebou a přitom v kontextu daného rámce. Líbí se mi pravdivost a energie a můj vlastní úžas. Líbí se mi také sledovat způsob práce vedoucího souboru, jeho vklad, který cítím jako oporu pro děti.

Vadí mi, když mám pocit, že děti dělají něco, co jim není ušito na míru. Když z představení cítím spíš energii vedoucího souboru než tu dětí. Když to není pravda.

red

SEŠLO SE ...

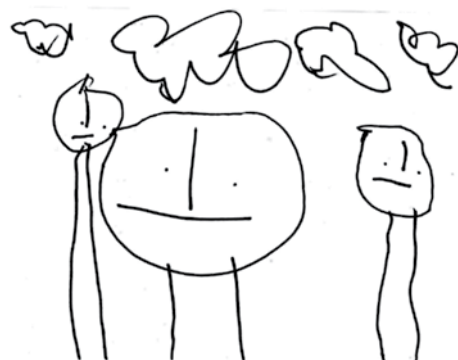
... OBRÁZKY FRANTIŠKY A BERTY

Do redakce za námi zavítaly dvě nejmladší účastnice Dětské scény. Jsme tomu moc rádi a ještě nadšenější jsme byli, když vyslyšely náš požadavek „Prosím, nakresli mi divadlo“, neváhaly a kreslily. Proto vám, starším účastníkům a účastnicím Dětské scény, můžeme v tomto čísle jejich výtvořiny nabídnout k potěše.

FRANTIŠKA ŠPAČKOVÁ (2,5 ROKU)

BERTA HULÁKOVÁ (3,5 ROKU)

VČERA JSME VIDĚLI...

Bouře

ZAPSAJI JSME...

...Z DISKUSE O PŘEDSTAVENÍ DOPLŇKOVÉHO PROGRAMU

BOUŘE, DĚS...

Velká škála prostředků. Nikdo z diváků se neodvážil popsat dějová fakta, popsat příběh. Zkusme tedy pojmenovat prostředky. Byla tam commedia dell'arte, různé druhy loutek. Šlo o velkou škálu různorodých prostředků, je otázka, kdy a proč byly které použity. Byly patrné tematické kontrapunkty, byly použity neadekvátní prostředky. Různorodost byla také ve výběru hudby (od Maurice Ravela po vrtačky). Divák sleduje velké množství impulzů a není jasné, čeho se držet. Bylo tam několik plánů, málo kdy je vidět práce s jevištěm takto do hloubky. Pro mě nejsilnější zážitek byl, že jsem musela hodně přemýšlet, ale nemohla jsem k ničemu dojít. Bouře je mimořádně těžká hra. Bývá vykládána jako Shakespearův testament, do kterého ukryl pohled na život a na divadlo. Soubor by měl nabídnout pohled na Bouři, ne výklad, protože to asi ani není u dětského souboru možné. Byla to laboratoř divadelních prostředků. V jedné hře byly vyzkoušeny různé divadelní prostředky, od tradičních (závěrečný monolog) po postmoderní (videoprojekce, masky ve stylu Bauhausu). Pro mě to bylo o odpuštění. Na konci se to krásně vylouplo, ale zůstalo to v rovině plakátu. Bylo tam pro diváky připraveno málo „kamenů v řece“, po kterých by mohli „přeskákat na druhou stranu“, porozumět sdělení. Silné bylo zaujetí, které děti udržely po celou dobu. Je dobře, že se do toho pustili. Autoři potvrdili, že tématem byla divadelnost, hra s divadelními prostředky, možnost vyzkoušet jejich možnosti, přes ně se dostávali k tématu příběhu. „Možná jste tam vnímali velkou ambici vedoucích, ale pak to byla špatná repríza. Cesta hledání pro nás pokračuje dál,“ řekl Tomáš Volkmer, jeden z vedoucích souboru.

Zapsali Veronika Rodová a Roman Manda

SEŠLO SE...

... DOPIS OD PITRÝSKŮ,
TANEČNÍHO STUDIA LIGHT PŘI ZUŠ
NA POPELCE, PRAHA 5

Milá Dětská scéno,

naši nejmladší Pitřýsci se letos zaradovali, že právě oni jedou do „Světav“! Možná podvědomě přejmenovali Svitavy proto, že ze Světav je blízko do světa. Možná proto, že Dětská scéna ve Svitavách je jistota, záruka, stálice - zkrátka laskavá přehlídka s ověřenou světovou kvalitou. Naši nejmladší se strašně do Světa-v těšili, protože Dětská scéna ve Svitavách je pro členy našeho souboru opravdu pojem. Je to neuvěřitelné - přehlídka nás ani letos neklamala! Znovu žasneme nad vynikající atmosférou! Obdivujeme snahu organizátorů vymýšlet nové akce a těší nás jejich zájem o zpětnou vazbu účastníků. A i když si samozřejmě po sedmi letech aktivní účasti občas posteskneme „jó tenkrát, to bylo skvělé“, tak nemáme důvod si pomyslet „už to není ono“. Zase jsme nakrmení, královsky ubytovaní a plní zážitků nejen z divadla. Z celého srdce děkujeme za vytvalou podporu a ocenění všech našich upřímných snah tvořit poctivé taneční divadlo. Existence Dětské scény je pro nás motivací, odměnou a potěšením. „Krev není voda?“ Snad se nám podaří na úplný závěr Dětské scény 197 nabídnout divákům zamyšlení, která provázejí naše odvážné tvůrčí kroky.

S poděkováním Lenka a Pitřýsci

PS: Děkujeme za našeho Odzera, kterého Dětská scéna před dvěma roky poslala na strmou cestu vzhůru - možná až na střešinu světa!
<https://www.hithit.com/cs/project/3659/nga-kampa-la-cace-jdu-domu>

NA SLOVÍČKO S...

... MARICOU ŠIŠKOVOU,
VEDOUcí SOUBOR DRIM**Znamená něco název souboru DRIM?**

Jedná se o jména i dřívějších členů souboru: David, René, Ivan a Michal.

Proč jste se pustili zrovna do inscenování tak nesnadné látky?

Chlapci jsou výraznými osobnostmi a každý si chtěl vydupat téma pro sebe. Hledali jsme příběh, který bychom mohli realizovat. Objevilo se nám několik možností, o nichž jsme pak demokraticky hlasovali. Jednohlasně se rozhodli pro knihu *Pochovajte ma za lištu* od ruského spisovatele Pavla Sanajeva.

Jakým způsobem jste pracovali na inscenaci?

Četli jsme úryvky z knihy a nebyli jsme si jisti, jakým směrem se vydat. Zdála se nám pěkná část v sanatoriu, kde jsou ukázány socialistické mechanizmy a šikana. Ta se stala pro nás důležitým tématem. Rozehrávali jsme etudy, hledali nakopnutí příběhu. V rámci diskuse nám vznikl koncept, kdy se každý stane hlavním hrdinou. Nejvíce nás zasáhl příběh rodinných vztahů, trojúhelník mezi babkou, matkou a Sašou.

Pro koho hrajete?

Neurčili jsme si jasné věk publika. Šlo nám především o sdělení. Premiérovali jsme pro prarodiče, kteří cítili dotek a kontext doby. Ale dobré reakce přišly i od dětí ve věku 10 až 12 let. Vytvořila jsem na základě toho i výchovný projekt pro školy, kde se využívala diskuse diváků.

Jak se vám a souboru líbilo na Dětské scéně?

Těšilo nás pozvání. Ostatní soubory nás oslovovaly, vzájemně jsme se kontaktovali. Všichni zde byli bezprostřední a my jsme si to užili. Chlapce velice zajímalo porovnání s českým prostředím. Co se týče úrovně, tak i u nás jsou některé kraje silnější. Vcelku šlo o velkou inspiraci.

Jak probíhají přehlídky dětského divadla na Slovensku?

U vás působí Artama, na Slovensku existuje „nocka“ (NOC – Národné osvetové centrum). Organizuje setkání a 16 souborů se představilo v letošním roce na celostátní přehlídce. Tam se pořádají workshopy a dílny, které připravují studenti VŠMU (Vysoká škola muzických umení v Bratislavě) pro děti i dospělé. Stejně tak jsou nápomocni vedoucím souborů v procesu tvorby.

Vidíte odlišné tendence dětského divadla na Slovensku?

V Česku trochu více vycházíte z tvořivé dramatiky a máte na prvním místě osobnost dětského interpreta. Na Slovensku více experimentujeme a zaměřujeme se na pevnější tvar. Samozřejmě že využíváme v přípravné fázi tvořivou dramaturgii, ale závěrečný proces je věnován více práci na hereckém charakteru. A také se více věnujeme absurdnímu inscenačnímu tvaru (Slawomir Mrozek apod.).

Po telefonu česky zapsal Josef Pekárek

ZAHLEDLI JSME...

Pochovajte ma za lištu

DNES HRAJÍ...

JAK DALEKO JE DALEKO – LÉTO LUDVÍČKA ADLERA

Proč si říkáte Záludňáci?

To, myslím, vzniklo, když jsme připravovali scénář téhle hry. V závorce u jedné repliky bylo, aby to dotyčný řekl záludně, a my jsme si z toho hrozně dělali srandu. Stal se z toho celosouborový vtíp.

Jste záludní?

Ano, stoprocentně. Maximálně.

Jak se to projevuje?

To nechtějte vědět. (Smích.)

Léto Ludvíčka Adlera vzniklo podle knihy Arnošta Lustiga Zloděj kufrů. Jak jste se ke knize dostali a proč jste se ji rozhodli inscenovat?

Chtěli jsme zkusit hrát něco vážnějšího a říct divákům, aby se třeba i zamysleli nad tím, jaké to tehdy bylo. Tak nějak jsme se shodli na tom, že téma války nás upoutalo.

Kdo přinesl knihu?

Lenka, vedoucí. (Lenka dále doplňuje.) Když jsme přemýšleli, čím se budeme zabývat, vyvstalo z toho období druhé světové války a téma člověka v krajní životní situaci, a co to s ním udělá.

Jakým způsobem jste s předlohou pracovali?

Na hodinách jsme četli úryvky. Lenka vybrala ty nejzajímavější scény a pak jsme to postupně vyškrtávali a upravovali. Společně jsme vytvořili scénář, a až to bylo v takové podobě, která se nám líbila, jsme to začali zkoušet. I při zkoušení jsme text upravovali a dodělávali scény.

Dozvěděli jste se něco nového o době, ve které se příběh odehrává?

Uvědomil jsem si, jak velký problém druhá světová válka byla. Všichni jsme se s druhou světovou válkou někde setkali. Ve škole, v knížkách. A s Terezínem, kde se příběh odehrává, taky, protože bydlíme blízko něj. Ve škole se učí letopočty, kde byl jaký masakr a kolik lidí umřelo, ale tyhle informace pro mě nejsou až tak zajímavé jako to, jaké to bylo pro lidi tehdy.

Co se vám na vaší inscenaci líbí?

Mně se na tom hodně líbí, že je to příběh jenom dvou lidí, že to není bráno jako válka celkově, co se stalo, ale že vidíme životy lidí, kteří tu dobu prožívali.

Jak se díváte na postavu Ludvíčka Adlera, který vykrádal kufrů v táboře?

On vykrádal kufrů, ale nebral si, co nepotřeboval. Nebral chudým. Když někdo měl jednu deku, tak mu ji nevezl, ale když měl dvě deky, tak mu ji třeba vzal, protože věděl, že mu bude stačit jedna. On nekradl jenom pro sebe, on tím pomáhal svým kamarádům v táboře.

Je ve vaší inscenaci prostor také pro humor?

Na zkouškách určitě. (Smích.) Tam se smějeme hodně. Na přehlídce v Liberci nám porotci řekli, že je to od začátku do konce smutný a těžký. Od té doby se snažíme dělat momenty, které nejsou smuté, vesele. Já si myslím, že právě proto, že je to tak těžké, si to zaslouží světlé momenty a humor, protože bez toho by to byla akorát další hodina dějepisu a výklad o tom, jak se všichni měli špatně. I v tom špatném životě, který žili, měli spoustu světlých momentů.

Ptal se Roman Manda

DNES HRAJÍ...

... PÍSKAJÍCÍ VRŠKY, ZUŠ MOHELNICE

MÉĎA SPĚCHÁ DOMŮ

Jak vznikl název vašeho souboru?

Natálka pískla na vršek (pozn.: víčko) a tak to vzniklo. Soubor se shodl na tomto názvu. Pískající vršky.

Co vás na divadle baví?

Všechno. Hlavně spolupráce a smích. Máme hodně zážitků. Je to super zkušenost do života poznám supr lidi. Předvádíme, co umím, baví mě to zdramatizovat a prostě si to užívám. Je to sranda a je dobré, že si zahrají všichni. Hra s loutkami.

Co vám na divadle vadí? (Myšleno na divadelním kroužku.)

Skoro nic. Tréma. Učit se a pamatovat si text. Mluvit před několikaletými lidmi. Docela mně dá zabrat zapamatování, ale jinak mě to všechno baví. Nesnáším, když někdo něco zkazí, a pak na něj všichni nadávají. A jsou před představením všichni nervózní a nabručení.

Jak jste vybírali předlohu, co vás na ní zaujalo?

Že tam budeme hrát všichni. Knížku přinesla paní učitelka a pak jsme si ji dohromady četli. Něco jsme vyhodili.

Jak vypadají vaše zkoušky?

Ze začátku procvičujeme ústa, jazykolamy. Pak si zahrajeme hry a poté zkusíme to, co právě děláme. Pak, když je čas, si zase hrajeme hry. Jedním slovem: cirkus! Velká zábava.

Proč je hlavním hrdinou medvídek?

Protože to tak spisovatelka napsala. Marka Míková.

... DRAMATICKÁ ONDATRA, ZUŠ JIHLAVA

Proč mají lidé medvídky, když je to ve skutečnosti velmi nebezpečné zvíře?

Protože medvědi jsou pěkní. Pohodoví. Na obrazy tak vypadají. A medvíďata jsou roztomilá. Méďa je symbolem hraček.

O čem je příběh, který hrajete?

O dobrodružné cestě za jménem. Jak se medvídek snažil získat jméno. Všechno to musel prožít, aby zjistil, jak se jmenuje. Jméno je důležité.

Jméno by se nemělo nikomu zesměšňovat.

Ztratili jste se někdy?

Já v Olomouci. Já ve Svitavách. Já v letadle. Šla jsem na záchod a pak se schovávala mamce pod sedačky a najednou jsem nevěděla, kde jsem. Já v obchodě. Já jsem se ztratila jednou doma. Nemohla jsem najít postel.

Jaké to je, když se člověk ztratí?

Hrozný! Najednou začneš panikařit. Máš strach. Totální dezorientace. Zapomenu všechna čísla. Nevím, co bych měla dělat.

Dá se zlozvyku zbavit?

Ano, jde to. Když to člověk chce sám. Potřebuje k tomu sebevědomí, velkou vůli a podporu někoho druhého. Třeba rodičů nebo kamaráda.

Chcete něco vzkázat divákům?

Nezabíjejte medvědy! A neschovávejte se pod sedačky!

Ptala se Veronika Rodová

DNES HRAJÍ...

... BUBU, KLUB DĚTSKÉ KULTURY, VSETÍN

O BÍLÉ KOČIČÍ PRINCEZNĚ

Jak vznikl název vašeho souboru?

Odvozením od BUBLANINY, což je název souboru našich dospělých.

Co vás na divadle baví?

Všechno.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Když se spolu nemůžeme domluvit.

Proč jste se pustili do inscenování Mikulko-vi pohádky O bílé kočičí princezně?

Bára (Pozn.: Barbora Dohnálková, vedoucí souboru) nám ji vybrala a nám se líbila.

Co vás na jeho pohádkách zajímá?

Jsou hodně bláznivé a mají nečekané zvraty.

Pro koho hrajete a jak často?

Hrajeme pro děti mateřských škol a základních škol a pro veřejnost. Jedenkrát dvakrát za měsíc.

Jak probíhalo zkoušení?

Hodně jsme se nasmáli, ale byly to taky velké nervy.

Proč jste se rozhodli hrát s loutkami?

Protože jsme loutkové divadlo.

Vyráběli jste si scénu a loutky sami?

Ano, vyráběli.

S čím jste se při zkoušení nejvíc potýkali?

Problémem byla naše vzájemná domluva. Měli jsme plno nápadů, ale nemohli jsme je všechny použít a využít.

Jak děti, pro které hrajete, reagují?

Nadšeně. Občas nám řeknou užitečnou kritiku.

Zkoušel někdo z vás napsat pohádku pro

děti? Jak to dopadlo?

V současné době pracujeme na kolektivní autorské pohádce. A jak to dopadne? ... dáme Vám vědět.

Jistě není jednoduché vodit mapeta. Můžeš poradit začínajícím loutkářům jak na to?

Poradit můžu, ale je to nadlouho (smích Klárky).

Kdybyste si mohli vybrat, jakou postavou byste chtěli ve vaší pohádce být? A proč?

Ctibor: Krysa, protože je odporná, hnusná, pažravá a má pořád něco k jídlu.

Zbyněk: Pižlivižli, protože je krásně pruhovaný.

Katka: Pižlivižli, protože je chytrý.

Klára: Naběračka, protože má stále přístup k jídlu.

Stalo se vám někdy při hraní něco nečekaného?

Jednomu kocourovi upadla hlava, ale dobře to dopadlo, tepnu jsme zaškrtili a krvácení zastavili.

Proč by podle vás měly soubory zkoušet hrát s loutkami? V čem je jejich kouzlo?

S loutkami je velká sranda, dokážou mnohem víc věcí, než živý herec.

Ptala se Hana Volkmerová

DNES HRAJÍ...

TANEČNÍ STUDIO LIGHT PŘI ZUŠ NA POPELCE, PRAHA 5

STRÍPKY Z PUTOVÁNÍ PITRÝSKA

Proč se jmenujete Taneční studio Light?

Protože *light* znamená světlo a lehkost. Lehce tančíme a divadlem roznášíme světlo a radost.

Co vás na divadle baví?

Společně vzrušení a spolupráce.

Co vám na divadle nejvíc vadí?

Když se nám nedaří. Trošku nám vadí *tréma* před představením. Ale to jsme možná spíš nedočkaví. Taký když se někdo baví v hledišti a my hrajeme a slyšíme ho. Nevíme, jestli hrajeme dobře, nebo ne. A taky kvůli tomu *můžeme* něco zapomenout.

Co vás zaujalo na literární předloze Ludvíka Aškenazyho?

Nám se moc líbil příběh a v souboru jsme měli malého Vítka, který se na tu roli perfektně hodil.

O čem podle vás Pitřísek je?

O tom, že krev není voda a že člověk někam patří. A taky že někdy musíš obejít celý svět, než zjistíš, že doma je tam, kde jsi byl na začátku.

Trpaslík Pitřísek je nespokojen s tím, v jaké knize byl vymalován. V jaké knize byste se chtěli objevit vy?

Já bych chtěla být v hororové knize, bylo by to napínavé. Já bych chtěla být v detektivce. A já v knize o přírodě. Já v románech. Já bych chtěla být v encyklopedii sladkostí. Já bych chtěl být v knížce, ve které je všechno jako na tomhle světě.

Co je podle vás důvodem hádky?

Když někdo něco má rád a druhý to nesnáší. Nebo když jeden druhému závidí. Taký když oba mají jinou povahu.

Jak si člověk může najít kamaráda a co by při tom v žádném případě neměl dělat?

Neměl by mu nijak ubližovat. Neměl by mu závidět. Měl by mu dělat dobré skutky. Neměl by ho podvádět, že by třeba od něj odešel a začal se kamarádit s někým jiným nebo ho pomlouvati. Měl by mu důvěřovat.

Dovětek vedoucí souboru Lenky Tretiagové:

Před dvěma lety jsme ve Svitavách hráli představení JOLA MAGPO, ve kterém vystupoval chlapec Odzer. Za necelých čtrnáct dní pojede domů do Himálaje. Měl by spatřit své rodiče, o kterých ani nevíme, jestli žijou, protože na ně nemáme žádné spojení. Na stránkách hithit.cz je popsán celý jeho příběh i to, že se za ním chystáme dojet. Odzer pojede domů do Himálaje a pak zpět do Evropy. Ať tam, nebo zpátky, pořád bude doma. Pitřísek je taky trochu o tom, že krev není voda a že hledá, kam patří. Nakonec zjistí, že patří tam, kde má přátele a kde ho mají rádi a že to nutně nemusí být země trpaslíků. Možná Odzer zjistí, že... To my nevíme, co zjistí. Odzer Svitavy moc zdraví.

Chcete-li se o projektu dozvědět více, případně ho finančně podpořit, podívejte se na stránky: <https://www.hithit.com/cs/project/3659/nga-kampa-la-cace-jdu-domu>

Ptala se Roman Manda

ZAHLÉDLI JSME...

... na semináři A

Z VÝLETU...

... VELKÁ KOLEKTIVNÍ REPORTÁŽ

Letošní Dětská scéna má jednu novinku, tedy staronovou aktivitu. Soubory se mohou přihlásit na vycházky s průvodci nebo dokonce vyrazit na výlet na zajímavé místo či za zajímavým člověkem. A zájem o tyto radosti je velký. Proto i redakce Deníku DS se pokouší zachytit, co se na těchto výpravách děje. Je třeba říci, že jde o originální žurnalistický pokus – kolektivní reportáž. Podle zadání si jednotliví účastníci sledované akce zapisují své postřehy (minutáž, pohled, popis činnosti a popis osobního pocitu) do záznamového listu, který předají dalšímu člověku jiného pohlaví (jde-li to). Takto vyhodnocené archy jsou následně zpracovány do jednoho celku. První zprávu, tak trochu reportáž, jste si mohli přečíst v rubrice Z výletu pod titulkem „...pokus o velkou kolektivní reportáž“ v čísle 3. našeho Deníku DS. Dnes pokračujeme. Jelo se za místním umělcem na Pomezí.

NA POMEZÍ. NA NÁVŠTĚVĚ U MISTRA VÝTVARNÍKA A HUDEBNÍKA

Kampak to bylo a jak tam teda bylo?

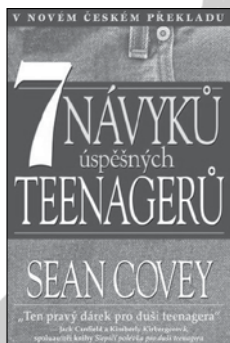
Sraz výpravy zahrnující soubory TS Light, Záludníci a Děs se konal ve Fabrice už brzy ráno, v 8:38 jsme nachystáni, někteří si už hrají, že jedeme: „brmmm, brrrrm, hrrr...“ A pak už jedem. Jednotlivé partičky se baví, občas někdo někoho pošťuchuje, někdy dost pořádně. V 8:51 někdo pobíhá uličkou. Je 8:58 a za okny se míhají lidi z planety Svitavy. Je to super! Třeba ten copánek od Natky a taky to, že jedou spolu různé soubory. A jsme tu (9:15). Zahrada umělcova plná uměleckých děl od soch po obrazy. Prohlížíme si sochy, jezírko, rostliny a taky místního pejska. V 9:27 jsme rozprchlí po zahradě, každý někde. Někdo se cítí osamoceně, jiný unaveně, jiný zaujatě. Někdo sedí na pařezu, jiný klečí v trávě, někdo na kameni. Sochy jsou z kamenů, ze dřeva a mědi. Obrazy jsou i abstrakce nějaký, co vidíme. Děcka si hází s míčem, je tu klidně a uvolněně. Do toho umělec o sobě vypráví (10:34), třeba o slunečních hodinách, zvláštně. (10:44) Pořád posloucháme. Začíná být zima, někdo pochrchlává. Všichni posloucháme. V 10:58 už mrzneme, trochu. A v 11:00 hurá do autobusu. Cítíme se rozmraženě.

PS: A kdo tam nedojel a neví, kde jsme byli, tak se může podívat na <http://kamen-v-zahrade.pevny.cz>.

S využitím reportérských poznámek Toma, Vikiho, Marka, Jirky, Natálky, Oli, Terezy, Zuzky, Kuby, Péti, Janči, Lukyho, Miši, Elišky Jény, Johanky, Liliany, Vítky, Cyryla, Emmy, Kačky, Anežky S. i Anežky N. poslepoval Roman Černík

NA NOČNÍM STOLKU REDAKTORŮ...

...KNIHA 7 NÁVYKŮ ÚSPĚŠNÝCH TEENAGERŮ

„Nejprve si vytváříme návyky, poté návyky utvářejí nás.“

Sean Covey se narodil v Belfastu v Irsku. Stojí v čele oddělení inovací společnosti FranklinCovey. Je rovněž lídrem výchovných a vzdělávacích programů a spoustu času věnuje také úsilí o změnu způsobu vzdělávání na celém světě. Jeho cílem je seznámit s principy leadershipu a s problematikou vedení lidí obecně, nejvíce dětí, učitelů, výchovných pracovníků a škol. V České republice jsou zatím do projektu „I ve mně je lídr“ zapojeny 3 školy – v Hradci Králové, Ústí nad Orlicí a Liberci. (Pozn.: Podrobněji <http://www.franklincovey.cz>.)

Tato publikace aplikuje nadčasové principy obsažené právě v 7 návycích, které jsou na sobě závislé. Je nutná posloupnost jejich osvojování. Dalo by se mluvit o jakémsi stromu, jehož jednotlivé části, od kořenů po korunu, symbolizují sílení jedince nebo jeho osobnosti i sociální rozkvět.

Na druhé straně Covey předkládá svým čtenářům čtivého, zábavného a názorného průvodce, který jim pomůže dosahovat vlastních cílů, posilovat sebevědomí, navazovat a rozvíjet přátelství, odolávat tlaku vrstevníků, vycházet s rodiči a mnoho dalšího. Kniha je navíc bohatě a vtipně ilustrována.

Právě návyk je základem celé koncepce. 7 vlastnostmi se vyznačují všichni ti, kteří jsou šťastní a úspěšní. První oblast by se dala nazvat: VEDU SÁM SEBE. Děti se učí přijmout a nést zodpovědnost za své chování a výsledky, učí se samostatnosti, plánování a chápou, jak mohou ovlivnit věci kolem sebe a dosahovat svých cílů. Úroveň „osobního vítězství“ je ukryta v kořenovém systému pomyslného stromu a dítě si v ní buduje pevný a odolný zdroj síly a sebevědomí.

Návyk 1: Buďte proaktivní. (Odpovědnost za svůj život máte vy sami.)

Návyk 2: Začínáte s myšlenkou na konec. (Stanovte si své životní poslání a cíle.)

Návyk 3: To nejdůležitější dávejte na první místo. (Stanovte si priority a tomu nejdůležitějšímu se věnujte nejdříve.)

Druhá oblast „VEDU DRUHÉ“ – kmen a koruna stromu – přesouvá svou pozornost k interakci, komunikaci a dohodě: „společnému vítězství“. Děti si osvojují dovednosti, které jim pomohou zvládnout menší role ve třídě či ve škole, kdy zodpovídají i za společnou práci: učí se naslouchat, respektovat druhé a spolupracovat.

Návyk 4: Myslete způsobem výhra-výhra. (Jednejte tak, aby z toho úspěch měl každý, nejen vy.)

Návyk 5: Nejdříve se snažte pochopit, potom být pochopeni. (Naslouchejte druhým s plným soustředěním.)

Návyk 6: Vytvářejte synergii. (Společně s druhými dosáhnete více.)

Kdybychom však fungovali v tomto režimu, mohlo by se postupem času stát, že vyhoříme. Proto je zde neopominutelný poslední:

Návyk 7: Ostřete pilu. (Pravidelně obnovujte své síly. Avšak stejnou měrou duševní, tělesné či duchovní, aby byla dodržena rovnováha.)

Covey využívá mnoho příběhů ze svého života či životů svých blízkých, aby ukázal různé polohy naplňování a osvojování návyků. Zajímavé je porovnání například se 7 návyky neúspěšných teenagerů.

Návyk 1: Reagujte. Návyk 2: Začínáte, aniž byste přemýšleli, čeho chcete dosáhnout. Návyk 3: To nejdůležitější dávejte na poslední místo. Návyk 4: Myslete způsobem výhra-prohra. Návyk 5: Nejdříve se snažte mluvit, a potom předstírejte, že nasloucháte. Návyk 6: Nespolupracujte. Návyk 7: Vydejte se ze všech sil.

Návyky jsou to, co děláme opakovaně. Ale většinou si skoro ani neuvědomujeme, že nějaké máme, protože fungují stejně jako autopilot v letadle. Některé návyky jsou dobré, jiné návyky jsou špatné a na některých prostě nezáleží.

A závěrečné doporučení nakladatele zní: „Tuto knihu by si měli přečíst nejen všichni dospívající, ale také jejich rodiče a všichni dospělí, kteří mají vliv na mladé lidi.“

Sean Covey: 7 návyků úspěšných teenagerů. Franklin Covey Czech s.r.o., 2010.

Josef Pekárek

KOUTEK JAZYKOVÉ ARCHEOLOGIE...

...POBOČNÍK

Slovo **pobočník** původně označovalo důstojníka působícího „po boku“ velitele jakožto pomocníka na zprostředkování jeho rozkazů podřízeným zástupcům. **Pobočník** měl vždy úplnou důvěru svého velitele a snažil se o zamezení či vyrovnání nedorozumění a neshod. Stejně tak byl do jisté míry zpovědníkem a rádcem. Jako synonymum lze použít cizí výraz adjutant.

Pobočník. In: Wikipedia: the free encyclopedia [online]. San Francisco (CA) Wikipedia Foundation, 2001- [cit 2017-06-11]. Dostupné z: https://cs.wikisource.org/wiki/Ottův_slovník_naučný/Pobočník

VŠIMLI JSME SI...

KOMIKS...

OMLOUVÁME SE...

... FRANTIŠKU ZBORNÍKOVI, LEKTOROVÍ DĚTSKÉHO DIVADLA.

V minulém čísle jsme otiskli obrázek lektora dětského divadla Františka Zborníka, který nám jej na naši prosbu „Prosím, nakresli mi divadlo“, nakreslil. Když mi obrázek dával, tak mi říkal, co je pod ním napsané. Bylo mi to naprosto jasné, bylo to vtipné a s odkazem na Antoina de Saint- Exupéryho. Kolem páté hodiny ranní, když jsme obrázek s grafikem zalamovali, si říkáme: „A co to je tady napsané? To je něco v cizím jazyce?“ Zkrátka omlouváme se, že jsme chybně přečetli popis pod obrázkem. Mělo to vypadat takto:

divadlo hned vedle beránka

divadlo hned vedle beránka

PROGRAM DĚTSKÉ SCÉNY 2017

STŘEDA 14. ČERVNA

8.30–12.30	semináře A–E	Fka, stodola, KaP
8.30–12.00	výlet pro děti ze souborů	
9.30–11.505.	blok přehlídky – vystoupení pro veřejnost	
14.00–16.30	5. blok přehlídky – vystoupení pro účastníky Dětské scény	
skupina A+B	Jak daleko je daleko – Léto Ludvíčka Adlera	
	Záludňáci, ZUŠ Litoměřice	Fka
skupina A	Méďa spěchá domů	
	Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice	Trám
	O bílé kočičí princezně	
	BUBU, klub dětské kultury, Vsetín	Tyjátr
skupina B	O bílé kočičí princezně	
	BUBU, klub dětské kultury, Vsetín	Tyjátr
	Méďa spěchá domů	
	Pískající vršky, ZUŠ Mohelnice	Trám
skupina A+B	Střípky z putování Pitryška	
	Taneční studio Light při ZUŠ Na Popelce, Praha 5	Fka
17.00–17.45	diskuse lektorského sboru s vedoucími souborů	Fka-3. podl.
	vystupujících v 5. bloku	Fka-aula
17.00–18.45	dětský diskusní klub	Fka, stodola
18.00–19.30	diskuse o představeních 5. bloku	Fka, stodola
20.30	ukázky z práce seminářů	Fka, stodola
Fka	Fabrika Svitavy	
KaP	Kavárna V Parku	
stodola	farní stodola svitavské římskokatolické farnosti	

DENÍK DĚTSKÉ SCÉNY - ČÍSLO 5.

Redakce: Hana Volkmerová (šéfredaktorka), Veronika Rodová, Roman Manda, Josef Pekárek, Pavel Kocych (grafika a sazba), Ivo Mičkal (foto), Jazz Jameson čtyřnožec. Tisk: DTP centrum Svitavy. Redakce sídlí ve 3. podlaží Fabriky Svitavy. Neprošlo jazykovou korekturou. Uzávěrka čísla 5 - 13. června 2015 v 23:32. Náklad 160 ks.